



Värskas kordonis saab näha ristripatsit ja kedrakeraamikat

7. mail Värskas kordonis avatud näitusel "Arheoloogilised uurimistööd Sosna saarel aastail 1998-2000" saab ülevaate Värskas uue piirivalvekordoni ehitustööde ja arheoloogiliste uurimistööde käigus ilmnunud arheoloogilistest leidudest Pedajasaare asulakohas.

Kolm aastat uurimistööd umbes 1500 ruutmeetri suurusel maa-alal sai teoks ajaloo-instituudi korraldusel ning piirivalveameti finantseerimisel. Pedajasaare asulakoht on nüüdsest kõige põhjalikumalt uuritud asulakoht Setumaa Eesti poolele jäävas osas.

Värskas kordoni ehitustandri huvitavamateks leidudeks olid noorema kiviaja asulakoha jäljed Sosna kaguosas ning 18.-19. sajandi matmispaik saare keskel. Kaevamistel kogutud materjali läbitöötamise hetke-

seisu juures võib öelda, et enam-vähem püsivalt on saarel elatud alates 11. sajandist. Kõige intensiivsem on elutegevus olnud aga 16.-17. sajandil. Sellest ajast pärit ehete puhul on täheldatav mitmesuguste ripatsite, eriti õigeusu sümbolikaga ristripatsite rohkus. Kogutud leidude hulgas oli kõige rohkem hilist, 17.-19. sajandi kedrakeraamikat. Samast ajast pärinevate töö- ja tarbeesemetest leiti põhiliselt asula edelaosas kivist ning savist võrguraskuseid.

Näitus valmis ajalooinstituudi, piirivalve muuseumi ning Kagu piirivalvepiirkonna koostööna ja on eksponeeritud Värskas piirivalvekordoni ruumides. Huvilised saavad seda näha etteteatamisel kordoni korrapidaja telefonil 078 66 183. Näitus jääb avatuks kuni jätkub huvilisi.

Mare Aun

Ajalooinstituut

Piirivalve raudvara lahkus



Värsked kolonelid (vasakult) Ralf Nellis, Johan Saar ja Edgar Ääro.

Jaan Rõõmus



Värskas kordon Sosna saarel

Jaan Rõõmus

Eesti piirivalve taasloojad, Eesti Piirivalve Ohvitseride Kogu esimees Johan Saar, piirivalveameti üldosakonna vanemohvitser-peainspektor Ralf Nellis ja piirivalveameti üldosakonna õigusjaoskonna ülem Edgar Ääro lahkusid piirivalvest 27. aprillil pärast kümneaastast teenistust kolonelidena.

Piirivalveorkestri helide saatel siirdus pensionile minejaid tehtud töö eest õnnitlema piirivalveameti personal ja prominentsed kaitsevälased.

Kolmele kolonelile kinkis marssalikepid Eesti kaitseväge ülem kontradmiral Tarmo Kõuts, aukirjad, mille nimetus "Eesti iseseisvuse taaslooja" andis kolonelidele üle Eesti kaitseväge maavägede ülem kindralleitnant Johannes Kert. Piirivalveameti peadirektorilt kolonel Harry Heinalt said kolonelid teeneteplaadid ja hinnalised kingitused. Sveitsis õppiv endine piirivalveülem Andrus Oövel saatis tervitustelegrammi. Kaitseväge Ühendatud

Õppeasutustest Tartust oli kohal endine piirivalvur kolonelleitnant Ants Kiviselg. Kodutütarde vaimne ema Anne Eenpalu andis rohkete tänusõnadega üle rahvustoonides lillekimbu.

Piirivalve võib uhke olla veel kolme koloneli, piirivalveameti peadirektor Harry Heina, staabiülem Aare Evisalu ja logistikülem Henn Karitsa üle.

Tiiu Leis

Rahvusvaheline merepäästeõppus "Co-operative Baltic Eye 2001"

Eesti osalusel toimunud NATO merepäästeõppus "Co-operative Baltic Eye 2001" kulges Läänemeres edukalt.

Riikidevahelist informatsiooni-vahetust ja koostööd hõlmav õppus koosnes kolmest stsenaariumist ja esimesel õppepäeval, 14. mail olid sellesse kaasatud Eesti, Läti, Soome ja Rootsi merepääste üksused.

Eestis koordineeris üritust piirivalveameti merevalvekeskus, Tallinna lennupääste koordinatsiooni keskus ja Liivi lähel toimuvat Saaremaa ning Hiiumaa piirivalvepiirkondade merepääste allkeskused.

Plahvatus lõbusõidulaeval

Õppustel mängiti läbi kolm stsenaariumit, kus päästetöödes osalesid nii päästelaevade, -kopterid kui -lennukid. Õppuse legendid rääkisid lõbusõidulaeva pardal toimunud plahvatuses, kalalaevast, mille pardal olnud illegaalsed immigrandid sunniti merel laevast lahkuma ja tormi kätte jäänud lennukist.

14. mail kell 8.35 saatis Turu

merevalvekeskus väljakutse Eesti piirivalve merevalvekeskusesse, kuna väikesel lõbusõidulaeval Läänemere põhjaosas toimus gaasiplahvatus ja meeskond vajab meditsiiniabi, kuid soomlastel polnud hetkel sobivat päästealust käepärast. Legendi järgi oli alusel tulekahju, üks meestest sai raskeid põletushaavu ning teine selgroovigastuse. Kell 8.49 startis Kärblast piirivalvekopter kapten Aleksandr Gagarini juhtimisel ja jõudis kell 9.23 õnnetuskohale. Paadis olnud kaks vigastatud vintsiti kopterisse kell 9.50 ja lennutati Rootsi päästelaevale kell 10.05. Kell 10.11 loeti esimene õppus edukalt sooritatuks.

Läheduses oli näha tiirutamas Inglise ja Rootsi päästekoptereid, kes hetkel täitsid B-ülesannet.

Kalalaev illegaalsete immigrandidega

Teise juhtumi kohaselt lahkus Eesti kalalaev Haapsalust 11. mail kell 5 hommikul ja suundus 10 immigrandiga pardal



Jaan Rõõmus

Lainetega võitlev pinnaltpäästja Jaanus Altnurme valmistab nukku ette kopteri pardale vintsimiseks.

Rootsi. Laev saabus Stockholm 14. mail kell 03.00 pardal ainult kaks meeskonna liiget, mistõttu oli alust arvata, et immigrandid lahkusid või olid sunnitud laevast lahkuma merel. Stsenaariumi kohaselt oli kadunud ka kaks päästeparve. Rootsi Rannavalve võttis ühendust Göteborgi merevalvekeskusega ja palus abi mereotsingute läbiviimiseks ja kadunud immigrandide leidmiseks. Õppusel osales Eesti päästeüksustest piirivalvelaev Maru, piirivalvekaater PVK-002 ja piiri-

valvelennuk, Rootsi laev ja Rootsi ning Soome lennukid. Ühe parve koos nukkudega leidis Eesti piirivalvelennuk, teise parve leidsid rootslased. Õppus lõppes 14. mail kell 17.

Lennuk tormis

Kolmanda versiooni järgi satust FOKKER-tüüpi lennuk 18 inimesega pardal ootamatult tugevasse tormi ja oli sunnitud tegema hädamaandumise Liivi lähel, Läti merepääste vastutusel. Õppusel osalesid piirivalvekaater PVK-025, Läti ja

Eesti kopterid ning kaks Läti laeva. Vette olid poetatud päästeparv, viis nukku ja kolm rõngast. Esimesena sündmuskohale jõudnud Eesti kopteri meeskond leidis nii parve, neli nukku kui ühe päästerõnga. Lätlastel õnnestus leida üks nukk ja üks päästerõngas. Üks rõngas jäigi leidmata. Õppus lõppes kell 16.40.

Kokkuvõtted Poolas

15. mail toimusid merepäästeõppused Leedu, Saksa, Taani ja Rootsi vastutuselaladel.

Andmed õppuste "Co-operative Baltic Eye 2001" kohta laekuvad Poola Gdyniasse, kus 28.-30. mail tehakse lõplikud kokkuvõtted toimunust.

Lisaks Läänemere äärsetele riikidele osalesid õppustel Inglismaa kopter ja Ameerika lennuk, vaatlejatena Prantsusmaa, Hispaania ja Kreeka. Huvi tundsid Iisrael, Türgi, Maroko jt riigid. Eesti osales õppustel "Co-operative Baltic Eye" tänavu neljandat korda.

Tiiu Leis, Urmo Kohv

Lühiveerg

Peadirektor BMNi istungil

Piirivalveameti peadirektor kolonel Harry Hein viibis 20.-21. märtsini Läti Vabariigis Balti Ministrite Nõukogu Piirivalve Vanametnike Komitee regulaarsel istungil Riias.

Istungil anti hinnang kolme riigi piirivalve ja piirikontrolli mullusele tegevusele, määrati kindlaks piirivalve prioriteetidid seoses Euroopa Liiduga ühinemisega ning arutati edasise koostöö arendamist.

Istungist võtsid osa Eesti Piirivalveameti peadirektor kolonel Harry Hein, Läti piirivalve ülem piirivalvekindral Gunars Dabolins ja Leedu piiripolitsei ülem peakomissar Algimantas Songaila.

Kolmepoolne merepäästeõppus muutub keerukamaks

21.-22. märtsini Soome Vabariigis toimunud Eesti-Soome-Vene piirivalveametkondade kolmepoolisel kohtumisel otsustati tühustada passikontrolli ja merevalvealast koostööd ja muuta süvine merepäästeõppus senisest keerukamaks.

Eeloleval suvel soomlaste poolt korraldataval kolme riigi ühisel merepäästeõppusel pannakse osalejad tingimustesse, mis on võimalikult lähedased reaalsele olukorrale. Esialgse kava kohaselt ei teatata osapooltele eelnevalt õppuse täpset aega, kujunenud olukorda ega osalejatele pandud ülesandeid.

Suurt tähelepanu pööratakse õppusel merekeskkonna kaitsele. Maismaapiiril kavandatakse tühustada piiripunktide vahelist andmevahetust ja täpsemalt reglementeerida nende vahelist koostööd probleemide lahendamisel.

Päästeti 18 kalameest

22. märtsil jäid Pärnu lähel Valgaranna lähedal jäälagunemise tõttu triivivatele pankadele 18 kalameest, kelle piirivalvurid kahe tunniga päästsid.

Kohaliku kalamehe teate peale sündmuskohale saadetud piirivalvekaater võttis pardale kaks hättasattunut, kolm abivajajat tõi üks piirivalvuritest kaldale kummipaadiga. Tallinnast kohale lennanud piirivalvekooper tekitas madallenul tiivikutega tuult, lükates lahtisi jääpanku kalameestega kalda suunas. Soodsa loodetuule kaasabil õnnestus jääpangad lükata vastu püsijää serva, kust hädalised omal jõul kaldale pääsesid.

Päästetutest vajasisid kaks alajahatunud kalameest arstiabi ning toimetati haiglasse. Mehed olid mõlemad ühel väiksemal jääpangal, mis nende all pooleks murdus. Vettekukkunud ning uppumisohtu mehed, kellest üks oli peaaegu üleni vee alla vajunud, päästis viimasel hetkel kummipaadiga kohalejõudnud piirivalvur.

11 000 võltsdollarit jopetaskus

19. aprillil tabasid piirivalvurid Narva maantee piiripunktis kohaliku elaniku, kes üritas salaja Eestisse tuua 11 000 võltsitud USA dollarit.

Tund pärast keskööd kinni peetud Narva elaniku Sergei (1957) jope sisetaskust avastati 110 võltsimistunnustega USA sajadollariist rahatähte. Tähelepanu äratas asjaolu, et pealtnäha tulliutest rahatähtedest kordusid rohkem kui pooltel kahe-, kolme- või viiekupa ühesugused seerianumbrid. Ühtekokku oli Sergei juurest leitud rahatähtedest 48 kordumatu, ülejäänud 62 korduvate seerianumbritega.

Sergei väitel ei teadnud ta, et tegemist on võltsdollaritega. Rahatähed oli talle andnud Ivangorodi turul tundmatu mees ning palunud need edasi toimetada Eesti poole ootavale isikule.

Võltspassidega alaealised tahtsid prostituutideks

31. märtsil tabasid piirivalvurid Tallinna reisisadamast kaks võltspassidega tütarlast, kes soovisid sõita Norrasse prostituutidena leiba teenima.

Tallinnal Anna (1985) ja Jana (1984) peeti kinni kell 17.50, kui tütarlapsed olid minemas laevale "Regina Baltica". Passikontrollis esitasid neid Tamara ja Natalja nimele väljastatud vahetatud fotodega Eesti passid.

Küsitluse käigus tunnistasid tütarlapsed, et soovisid sõita Norrasse, kus lootsid leida tööd prostituutidena. Mõlemad neid on üles kasvanud lastekodus.

Piirivalvekooper toimetab haige rootslase mandrile

8. mail tõi piirivalvekooper mootorlaevalt Regina Baltica ära 77-aastase Rootsi kodaniku.

Kell 6.30 palus laeva meeskond merevalvekeskusest abi haige toimetamiseks mandrile. Eakas mees oli jõudnud laevaarstile anda oma kindlustuspoliisi ja diabeetiku tõendi, öeldes, et ta tunneb end halvasti ning kaotas teadvuse. Kell 8.40 vintsisid pinnal päästjad juba teadvusele tulnud rootslase Pakri saarte juures kanderaamiga koputerile ning mees toimetati Mustamäe haiglasse.

Hobune tõi purjutaja Eestisse
8. mail pidas Misso kordoni piirivalvur kinni dokumentideta purjus mehe, kes sõitis hobuse ja vankriga üle piiri.

Raskes juubes mees, kes oma jutu järgi pidi Venemaal elama, kuid nime ei öelnud toimetati Luhamaa piiripunkti, kus selgus, et piiriületajaks osutus 34-aastane piirilähedasel alal elav Sergei. Tulnud tuttavate poolt napsitamast eksis mees koduteel hobuse ja vankriga Eestisse.

Võidupühal anti hobune küll üle Vene piirivalvuritele, kuid Sergei pidi pühade tõttu päeva veel Luhamaal veetma. Kuna piiriületaja ei eksinud Eestisse tahtlikult piirduti karistamisel hoiatusega.

Torm viis Kihnu naise Lätti

29. aprillil võttis Eesti piirivalve Läti piirivalvelt vastu Kihnu elava 46-aastase Leida Loobi, kes oli halbade ilmastikutingimuste tõttu triivinud Lätti.

Läinud 27. aprillil umbes kella 10 paiku Kihnust aerupaadiga võrke kaema, kaotas naine udu, tugeva lainetuse ja vihma tõttu ranniku silmist. Pidevalt aerutades ja paati vastu lainet hoides triivis ta järgmise päeva õhtuks Läti rannikule Berzinsi küla alla (umbes 2 km Ikla piiripunktist).

Leidale anti võimalus ööbida Ikla piiripunktis, et hommikul juhata da Läti piirivalvurid tema maale-tuleku kohta. Lätlased andsid Leidale tema paadi tagasi ja aitasid selle toimetada Eesti veteni, kust vastutulnud piirivalvekaater aluse koos õnnesärgis sündinud naisega Kihnu pukseeris.

Salapiiritus kütusepaagis

16. aprillil pidasid piirivalvurid Koidula piiripunktis Eestisse sisenemisel kinni Pihkva elaniku Paveli (1971), kelle sõiduauto BMW-728 ümberehitatud kütusepaagist avastati 180 liitrit salapiiritust.

Suhkrudevadajad Valgas

31. märtsil tõkestasid piirivalvurid Valgas oletatava salakaubaveo katse, pidades kinni kaks piiririkkujaid.

Kell 17.30 kahe Valga kordoni piirivalvuri poolt Oru tänava lõpus asuvatel aiamaadel kinni peetud Eesti ja Läti elanikud Aleksandr (1973) ja Vitalijs (1972) olid ebaseaduslikult ületanud piiri Eestist Läti ja tagasi Eestisse. Piiririkkujatega kaasas olnud kolmandal isikul õnnestus põgeneda.

Meestele kuulunud ja sündmuskoha lähedal seisnud kaubabussist Toyota Hiace avastati läbivaatusel viisteist 50-kilogrammist koti suhkruga. Piiririkkujate kinnitusest otsis nad aga suhkrut Eestist ning kavatsesid kauba siin ka maha müüa.

2. aprillil karistas Valga Maakohtus mõlemat meest ebaseadusliku piiriületuse eest seitsme ööpäeva pikkuse haldusarestiga.

Urmo Kohv, Tiiu Leis

Piirivalvekool tutvustas kaitseväeteenistust



Küsimustele, mida teha kui saapad ville toodavad, miks tuleb Annet põest näpistada ja kuidas relvaga ümber käia said Tabasalu ühisgümnaasiumi lõpetajad põhjalikud vastused 24.-27. aprillini toimunud Piirivalvekooli ja Tabasalu ühisgümnaasiumi korraldatud kaitsevälise ettevalmistuse laagris Suurupis.

Kolme päeva jooksul tegid 11 tüdrukut ja seitse poissi koos õpetajaga läbi kümne kilomeetri pikkuse rännaku varustusega, harjutasid orienteerumist kaardi ja kompassiga, õppisid esmaabi andmist, enesekaitset ja laskeasjandust. Tunniplaanis oli ette nähtud ka riviõppus.

Suurupis asuv Piirivalvekool korraldas kaitsevälise ettevalmistuse laagri tänava kolmandat korda.



“Kuna Tabasalu ühisgümnaasiumis on sõjaline algõpetus fakultatiivainena, said õpilased laagris aimu elementaarsest kaitseväge korraldusest,” ütles Piirivalvekooli ülem Peep Jaagant. Laste vaba aeg sai sisustatud võrk- ja korvpallimängudega.

Laigulised piirivalve endised vormid, saapad, rohelised baretid, kämpingus ööbimine ja väljaõpe oli Piirivalvekooli poolt, toitlustuse eest maksis Harku vald.

Vastukaja positiivne

Lapsed arvasid, et orienteerumise rada oleks võinud pikem olla ja laskeharjutuste aeg jäi lühikeseks. Eelmiste aastate põhjal teadis Peep Jaagant, et tütarlapsed on püstolist laskmises poistest täpsemad. Lapsed said kasutada arvutiga ühendatud laskesimulaatorit NOPTEL 2000.

Tabasalu ühisgümnaasiumi

12. klassi õppurile Sven Simulaskile meeldis laagris kõik, välja arvatud saapad, mis jalad katki hõõrusid. Ta ei arva, et kolm päeva teda mehise maks muudavad, kuid loodab laagrist tsiviilelulski kasu saada. “Näiteks ellujäämise põhited ja esmaabi võtted, mida autokatastroofi puhul vaja võib minna,” töid kärmelt näiteid kaks Sveni kooliõdegi.

Tulevikku ei mõjuta

“Mõnel kindlasti, kuid minul mitte. Proovin mõnda kõrgkooli sisse saada, kui ei saa, tulen aega teenima.” Samuti ei arva Sven, et sõjaline ettevalmistus peaks kooliprogrammis olema. “Meessoost noorte jaoks on selleks oma aeg ja koht. Miks peaks sõda kooli tooma?”

Küsimusele isamaa kohta vastas Sven Simulask: “Isamaa on minu kodumaa, siin ma elan ja olen, kui vaja siis võitlen.”

Tiiu Leis

Rahuläbirääkimiste peaproovis Kanadas

Aasta alguses osalesin rahuläbirääkimiste teemalisel kursusel Kanadas, mille teemad olid valitud sarnaselt Bosnia-Hertsegoviina sündmustele.

Õppekeskus asus Nova Scotia poolsaarel, Clementspordi linnaosas nimega Cornwallis.

Kursus *The Lester B. Pearson Canadian International Peace-keeping Training Centre C-02 "Peace-keeping Negotiation"* oli suunatud peamiselt rahuläbirääkimistele. Teemavalik tehti vastavalt Bosnia-Hertsegoviina 1993-1995 sündmustele ja seal läbiviidud läbirääkimiste põhjal.

Kursusest osavõtjad pidid mängima erinevaid rolle, olles nii serblased, bosnia-lased kui sinikiivrid ja muudes rahuoperatsioonides osalavate organisatsioonide esindajad. Kursusel oli 25 osavõtjat erinevatest riikidest (Jordaania, Kanada, Benin, Rootsi, Barbados, Leedu, Ukraina, Malaisia, Bulgaaria, Namibia, Makedoonia, Gayana, Nikaraagua) ja üheksa osavõtjat Kanadast. Kõik peamiselt sõjaväelased.

Rahuläbirääkimised

1. etapina võeti läbi rahuläbirääkimiste korraldamine ja sõdivate poolte esindajate vastandamine ühise laua taga. Kõik osavõtjad said kindla rollijuhise, mille järgi süveneti oma rolliosas toodud probleemide-



Rahuläbirääkijate kursus Kanadas

le ja situatsiooniaidetele. Hiljem kujunesid välja rollide täitjad, kes mängisid oma osa paremini ja kursus meenus kohaliku näiteringi.

Selgeks sai tõsiasi, et iga läbirääkimise eel on hea omada alternatiiv, millega mõjutada vastaspoolt ning paljude nõudmiste puhul ühest alternatiivist ei piisagi.

Üks läbirääkimise harjutus

Groznõi välihaiglas on kolm arsti (kaks 40-aasta vanust mees-anestesioloog ja 27-aastane naisgünekoloog), kes sattusid endise välisabina piiramisrõngasse. Nad on töötanud halbades tingimustes juba üle aasta ja üleväsinud. Nüüd on rahvusvaheline abistav organisatsioon MSF (Medicins sans Frontieres/Doctors without Borders) leidnud võimaluse arstid välja vahetada, kuid serbla-

sed ei lase meditsiinikonvoid piiramisrõngasse.

Läbirääkimistest võttis osa kolm poolt: MSF esindaja, UN (United Nations) esindaja läbirääkimise korraldajana ja bosniyalased ning serblased. Ka serblastel ja bosniyalastel olid oma rollid, mis töötasid vastu MSF soovidele.

UN roll oli läbirääkimisi korraldada ja olla erapooletu.

Rollid pärinesid reaalselt sündmuste käigust 1993-1995. aastal.

Ka selles näiteringis tehtud harjutuste lahendused sarnanesid tihti reaalsuses leitud lahendustele. Oli ka erinevaid lahendusi, kuna meie kursusel osalejate rahvuste erinevus ja traditsioonid ei ühtinud bosniyalaste ja serblastega omaga.

Marek Laanisto

Narkojooskond on sel aastal tabanud mitukümmend kilo meelemürki

Eelmise aasta lõpus selgitasid narkootikumide vastu võitlemise jaoks töötajad jälitustegevuse käigus, et eestlastest narkokullerid olid vahendajateks Euroopast Põhjamaadesse, peamiselt Soome suurtes kogustes narkootiliste ainete toimetamisel, kusjuures narkootikumid Eestit ei läbinud. Selle aasta alguses tehti kogutud informatsiooni tulemuslikumaks realiseerimiseks koostööettepanek Soome õiguskaitseorganitele.

Koostöös Soome kolleegidega peeti 15. märtsil Soomes kinni kaks Eesti kodanikku, kelle autosse ehitatud peidikutest leiti ligi 40 kilo hašišit. Mõlemad eestlased viibivad eeluurimisvanglas, kriminaal- ja eeluurimisega tegeleb Helsingi narkopolitseid.

8. märtsil alustatud ühisoperatsiooni käigus peeti koostöös Tallinna politseiprefektuuri narkokuritegude talituse töötajatega kinni Eestist Soome toimetamisel ligi 650

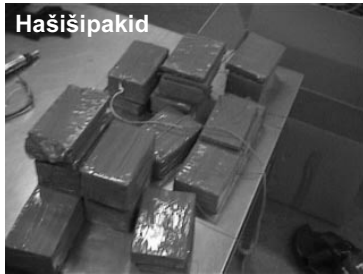
grammi amfetamiini, 450 ecstasy tabletti ning suurel hulgal esemeid ja aineid. Lisaks kulleritele ja kaasaaitajatele on kinni peetud ka kuritegeliku grupi organisator.

Eeluurimist teostab Tallinna politseiprefektuuri narkokuritegude talitus, kelle initsiatiivil ühisoperatsiooni ka alustati.

20. märtsil peeti piirivalve poolt Eestist väljumisel kinni Eesti elanik, kellelt leiti ligi 70 g kokaiini ja 100 ecstasy tabletti. Kogutud andmete põhjal toimetati isik pikema perioodi vältel narkootikumide Eestist Venemaale, kus need turustati valdavalt ööklubides.

Eduka koostöö tulemusena õnnestus 4. aprillil Helsingi sadamas kinni pidada Eesti kodanik, kelle autost leiti ligi 5 kilo amfetamiini.

Põhjalikult ettevalmistatud operatsiooni käigus peeti kinni ka isik, kes ootas Helsingis kulleri saabumist, et narkootilised ained vastu võtta ja edasi toimetada. Kriminaal- ja eeluurimist teostab Soome toll.



Lisaks suurematele narkootiliste ainete leidudele on leitud väiksemaid narkootikumide koguseid, mida on püütud toimetada Lätist Eestisse või Eestist Soome. Selliste leidude korral on kogused piiridunud mõne grammi amfetamiini ja hašišiga. Kinnipeetute hulgas on lisaks eestlastele olnud üks itaallane ja üks lätlane.

Kalev Mõtus

Tervituseks – VALVEL!

4

Kohtla-Järve muulastest linnavõim suhtus meie palvesse kahjurõmsalt-parastavalt, umbes nii, et noh saite nüüd. Õnneks saabus Ukrainast kohale Oksana tädi, kes ütles, et kadunuke puhaku kodumullas Ukrainas.

Nii tehtigi. Selle õnnetu nädala jooksul tuli mul korduvalt hambaid kiristades välja kannatada süüdistusi eestlaste ja piirivalvurite kohta, sest "varem olevat kõik rahvad sõbralikult koos elanud kui inimesed kunagi" ja et "kui TEIE" ei oleks siia tulnud, oleks ka Oksana elus olnud". Saatus.

Patt oli neile hetketele mõelda, aga mõtted tulevad kõigest hoolimata. Kui seltsimehed, kadunu omaksed, ei oleks omal ajal kalli rodina (kodumaa) hüljanud ja võõrvõimu saadikuna meie kodumaale tulnud, oleks ehk ka Oksana saatus õnnelikumaks kujunenud. Saatus.

Kogu isikkoosseisul oli Oksanast väga kahju, ta oli olnud kolmas sõduripoiste silmarõõmuks. Ühele sporditreeningutele ka tõsiselt mõttes pruudiks.

Saatsime ta Jõhivist õppekeskuse nelja esindajaga ilusa lille, eesti haulalaterna ja auandes teele esivanemate maale.

Õnnetuskoha puule, mille otsa veoauto venelasest juhi süül meie sõiduauto libeda tee tõttu sõitis, sidusime kodukaitse embleemiga musta nailonist leinalindi. Puud hakati kutsuma "surmapuuk".



geid oli olnud juba mitmeid, ent sõjaväelist veel mitte. Ja ega saanudki olla, sest ei olnud ju kaitsejõude! Olemasolevad rahva kaitseorganisatsioonid Kaitseleit ja Eesti Kodukaitse sellel ajal, oma ettevalmistuse taseme tõttu, ei olnud paradiks valmis, samuti puudusid oskajad ja kogumustega korraldajad.

Meil õppekeskuses, olid aga noorte õpetajateks ja juhtijateks võimekad mehed nii Kaitseleit kui kodukaitsest. Kõik ülemad, välja arvatud kaks noormeest, olid läbi teinud "vene kroonu". Kusjuures 34st riviülema 14-1 oli allohvitseri auaste: nooremseersant neli, seersant 6, vanemseersant 2, vanemaid (vastab veltveebile) 1 ja lipnikke 1. Ohvitseri-na mitteteeninud leitnante 1, vanemleitnante 1 ja elukutselisi, endisi kaadriohvitsere kapteneid 1 ja alampolkovnikuid 2. Ülejäänud 15 ülemat olid realkoosseisu auastmes.

Ei olnud Eestis neil päevil võrdseid juhte Remniku piirikooli meeste, kes nii hästi teadnuks peensusteni Eesti Kaitseväge 1933. aasta Jalaväe Eeskirja 1. osa – "Jalaväerivi" ja selle järgi õppustel iga päev eesti poisse õpetasid.

Tallinna jõudes oli otsus kindel – peab otsa lahti tegema, eeskujuna ja ma tundsin, et meie olime selleks võimelised. Võimelised alustama Eesti Kaitseväge tseremooniatega taas.

Küsisin härra Öövelilt, et mida tema arvab, kui Remnikul Vabaduspäeva paraadi korraldaks.

Andrus Ööveli silmadesse lõi sära, ta hakkas naerma ja ütles:

"Johan, kas vara ei ole ja kas sellest midagi välja tuleb?"

Vastasin: "Paras aeg. Ei ole varem alt vedanud ja kui ma ettepaneku tein, ju ma siis olen kindel, et paraad saab tehtud nagu vaja. Olge mureta."

Rohkem sellel teemal juttu ei olnud. Oli märksa maisemaid küsimusi, aga peamine – hr Ööveli nõusolek oli olemas.

Abi paraadi korraldamise küsimustes kelleltki ei palunud.

Minul endal oli veidi ka moraalset tagapõhja, sest väikese poisina olin Viljandis näinud korduvalt Sakala Partisanide Pataljoni sõdureid paraadilt kasarmusse marssimas ja suurtükiväelasi hobuste ja suurtükidega mööda sealset Tallinna tänavat hirmsa mürinaga sõitmas.

Riviõppuste ajal sai Viljandi turuplatsil (vist laupäeviti) sõdurite kõrval kõike järgi teha proovitud. 1938. aasta 24. veebruariks, Eesti Vabariigi 20. aastapäevaks, tõi isa, eesti kaitseväge kapten, mind Tallinnasse Vabaduspäeva paraadi vaatama.

kol-Itn Johan Saar

(Järgneb)

Piirivalve usaldusreiting endiselt kõrge

Küsitlus leidis aset 7.-14. märtsini. Kokku küsitleti 1040 respondenti, küsitlusvalimis olid proportsionaalselt oma tegelikule osakaalule esindatud kõik Eesti maakonnad ning linna- ja maarahvastik. Küsitletavad leiti stardiaadressi meetodil, nende valikuks konkreetset aadressilt kasutati "noorema mehe" reeglit – st. esimesena paluti intervjuud noorimalt kodusole-

valt meesterahvalt, kes on vähemalt 15 aastane. Kui mehi kodus ei olnud, eelistati noorimat naist.

Pärast sisestamist kaaluti empiiriline valim vastavusse Eesti elanikkonna soolise ja vanuselise struktuuriga (Eesti Statistikaameti andmed 1. jaanuari 2000 seisuga).

Valimisealisi kodanikke, kelle vastuste põhjal on esitatud toetus erakondadele, kuulus valimis- se 811.

Mil määral Te usaldate järgmisi Eesti riigi institutsioone?

/SKAALA: täielikult usaldan, pigem usaldan, pigem ei usalda, üldse ei usalda, ei oska öelda/

Presidendi-institutsioon, mille usaldusväärsus eelmisel suvel pisut kannatada sai, taastas oma positsiooni pingerea tipus juba veebruariks.

Märtsikuu tulemuste põhjal on usaldus presidendi vastu lähemas 2000. aasta suve-eelsele kõrgpunktile – siis usaldas presidenti täielikult või osaliselt 74% vastajatest, Eesti kodanikest aga 78 protsenti.

Presidendiga võrdväärselt usaldab avalikkus **piirivalve** tegevust (mitte-usaldajaid on piirivalvel võrreldes presidendiga vähemgi). Enam kui poolte Eestimaa elanike usaldus kuulub veel **kirikule, kaitsejõududele ja Eesti Pangale**. Eesti kodanikest usaldavad poolde ka **politseid**.

Positiivsed hinnangud on ülekaalus veel suhtumises **kohtuvõimu ja Riigikontrolli** – nende institutsioonide puhul on lihtsalt suurem "ei oska öelda" vastanute osakaal.

Ajakirjanduse usaldusväärsusele antakse positiivseid ja negatiivseid hinnanguid võrdselt.

Riigikogu ja valitsuse puhul on aga usaldamatus selgelt ülekaalus ning süveneb järjest enam.

Usaldab täielikult või pigem usaldab (%)

INSTITUTSIOON	Kõik vastajad (%)		Eesti kodanikud (%)		
	okt.	veebr. märts	okt.	veebr.	märts
President	62	69	72	65	72
Piirivalve	69	66	69	70	68
Kirik	54	60	57	51	59
Kaitsejõud	51	58	58	53	63
Eesti Pank	52	57	59	52	58
Politsei	48	47	48	49	50
Ajakirjandus	44	44	45	44	43
Riigikontroll	45	-	42	47	-
Kohus	45	45	44	44	45
Kaitseliit	33	39	-	36	43
Valitsus	35	36	31	37	37
Riigikogu	34	34	33	34	34

Puhas meri 2001

15.-16. mail toimus Naissaare lähisel reostustõrjealane ühisõppus "Puhas meri 2001", mille eesmärk oli harjutada reostustõrjeoperatsioonide juhtimist, reostustõrje seadmete kasutamist ja reostustõrjeüksuste omavahelist koostööd.

Õppusel osalesid piirivalve reostustõrjelaevade PVL-200 ja PVL-201 meeskonnad, kes käisid Soome mereväe reostustõrjelaevade Halli ja Hylje peal reostustõrje tehnika käsitlemisest praktiseerimas.

Eesti piirivalveameti ja Soome mereväe kõrval osales õppusel veel Soome keskkonnainstituut. "Puhas meri 2001" toimus Läänemere piirkonna merekeskkonna kaitse konventsioonile allakirjutanud maade vahe-



lise koostööprogrammi raames ja Soome keskkonnainstituudi initsiatiivil. Eesti on alates 1995. aastast eelmainitud konventsiooni raames vajadusel kohustatud merereostusi likvideerima ka naaberriikides. Läänemere regiooni merekeskkonna kaitse konventsioon soovib Balti vabariike reostustõrjealase abi suhtes prioriteedina võtta.

Halli pardal paigaldatakse avariitühjendusüsteemi Taifuun, millega tühjendati omal ajal parvlaeva Estonia vrakki jäänud kütusepaake.

Õppuse korraldas piirivalveameti mereosakonna reostustõrjejaoskond, mis moodustati selle aasta märtsis. Jaoskond sai keskkonna-inspektsioonilt kaasavaraks üle 10 miljoni krooni väärtuses rikkis tehnikat, mille remontamiseks oleks vaja 2 miljonit krooni. Eesti riigil see raha aga puudub.

Tiiu Leis

SPORT
SPORT
SPORT

Traditsioon on sündinud!

Ilus traditsioon on sündinud – 21.aprillil toimus Tallinna Pedagoogikaülikooli võimlas võrkpalliturniir Siseministeeriumi valitsemisalas olevate ametite vahel.

Tegemist polnud ühekordse üritusega, kus peale mängude lõppu kohe laiali minnakse, vaid võrkpallipäevaga, kus platsil rassisid mängijad ministrist ja kolonelist kuni päästeameti kaunita daamideni. Kokku osales viis võistkonda: siseministeerium, kaitsepolitsei, politsei, päästeamet ja korraldaja piirivalveamet. Juba esimesed mängud näitasid, et esikohta ihkavad eelkõige politseinikud ja piirivalvurid, sitket mängu näitasid ka kaitsepolitsei noored mängumehed ja muidugi siseministeeriumi kogenud pallurid Tiit Sepaga eesotsas. Siseministeerium oligi see, kes meie palluritel esimese geimi külma näoga võttis. Kas oli põhjuseks Tarmo Looduse naljana öel-

Piirivalveameti võistkonna üheks edu põhjuseks oli kindlasti fännide kohalolek, kes ei lasknud meestel hetkekski pead norgu lasta ja oma lemmikuid häälekalt toetasid. Suur tänu, üldosakonna daamid!

dud ähvardus, kus iga piirivalve poolt saavutatud punkt pidi tähendama üheprotsendilist eelarve vähendamist või oli tegemist meepoolse lohakusega, seda teavad mängijad ise. Oli kuidas oli, järgmised kaks geimi näitasid, et eelarve vähendamise korral ollakse valmis rihma pingutama ja vastastele ei antud vähimatki võimalust. 2:1 piirivalveametile. Enne seda olid piirivalvurid maha pidanud heal sportlikul tasemel tasavägise ja nauditava mängu politseinikega, kes ei loovutanud hilisematele võitjatele lihtsalt ühtki punkti, kuid geimide seis 2:0 näitab ilmekalt jõudude vahet. Dramaatiline oli kohtumine politsei ja siseministeeriumi

vahel, kus ministeerium oli valmis vormistama üllatusvõitu, kuid pidi lõpuks kõige napimalt võmmidele alla jääma. Kõik mängud olid täis võitlust, lootust ja kaotusevalu, kuid autasustamisel tunnistasid kõik, et järgmisel aastal kohtutakse jälle ja korraldajateks saavad olema kaitsepolitseinikud.

Võidukasse piirivalveameti võistkonda kuulusid: **Aare Evisalu, Henn Karits, Mati Järve, Heino Pärn, Priit Järvpõld, Raino Sepp** (tunnistati meie võistkonna parimaks mängijaks), **Toomas Lõhmus, Kalev Mõtus ja Indrek Jõgi**.

Arne Sirel



Jürapäevajooks Võistes

Võib küll öelda, et piirivalveameti peadirektori käskkirjaga on võimalik ka ilma muuta. Just nii see tundus olevat 23.-24. aprillil Võistes toimunud piirivalve jooksukrossi meistrivõistlustel, kus juba teist aastat järjest on meie üritust saatnud kaunis kevadpäike.

Piirivalve kevadised jooksukrossi meistrivõistlused on kujunenud traditsiooniks, nii nagu on kujunenud traditsiooniks, et võistlused Jõulumäe Tervisekeskuse kaunitel radadel peetakse. Esmakordselt olid meie võistlusel külalised, Kaitseväe Ühendatud Õppeasutuste Kõrge- ja Sõjakooli kadetid, kes seekord väljaspool arvestust võistlesid, kuid juba tuleval aastal täieõiguslike medalinõudlejateni starti võivad tulla. Sõjakooli poisid Steven Linkov ja Janel Säck võtsidki meeste 1000 meetris kaksikvõidu, neid toetas koolikaaslane Aivo Laidla neljanda kohaga. Linkov ei andnud kellelegi mingeid võimalusi ka 5000

meetris. Rõõm oli näha, et jooksulusti jätkub piirivalvuritel endiselt, tähelepanuväärsem oli aga vana-meister Jaan Schmidt (ehk Jaan ei pahanda selle tiitli pärast) mäekõrgune üleolek oma kaks korda noorematest kolleegidest, samuti avaldas muljet meeste 10 000 meetri start, kus rivis oli 61 meest.

Tulemustest.
3000m meestele: 1. Heigo Pärni Põhja pvp-st, 2. Tõnu Lauter Neeme piirivalvekoerte koolist, 3. Aivo Amman Hiiumaa pvp-st.
500m naistele: 1. Piret Niglas Ida-Viru pvp-st, 2. Velve Põldoja Peipsi pvp-st, 3. Jaanika Karp Kagu pvp-st.

2000m meestele: 1. Jaan Schmidt Peipsi pvp-st, 2. Enno Martinen Põhja pvp-st, 3. Matti Kanep piirivalveametist.

5000m meestele: 1. Steven Linkov Sõjakoolist, 2. Jaan Schmidt Peipsi pvp-st, 3. Tõnis Veber Ida-Viru pvp-st.

2000m naistele: 1. Piret Niglas Ida-Viru pvp-st, 2. Jaanika Karp

Kagu pvp-st, 3. Viia Kaldam Valgast.

10000m meestele vanuseklasside kaupa: 1. Marko Tiik Pärnu pvp-st, 2. Andrus Taul Narva-Jõesuu piirivalve õppekeskusest, 3. Tõnis Veber Ida-Viru pvp-st.

1. Heigo Pärni Põhja pvp-st, 2. Tõnu Lauter Neeme piirivalvekoerte koolist, 3. Leho Tummeleht Piirivalvekoolest.

1. Jaan Schmidt Peipsi pvp-st, 2. Matti Kanep piirivalveametist, 3. Aavo Kirsman Ida-Viru pvp-st.

Teatejooks: 1. Sõjakool, 2. Narva-Jõesuu piirivalve õppekeskus, 3. Peipsi pvp.

Võistkondlik paremusjärjestus: 1. Põhja pvp, 2. Peipsi pvp, 3. piirivalveamet, 4. Pärnu pvp.

Võistlused tuleb lugeda kordaläinuks, meeldiva üllatuse valmistas korraldajatele lennusalga, kes oli esmakordselt esindatud. Järgmisel aastal osalevad punktide jagamisel ka naisvõistlejad, mis teeb meie võistlused kindlasti kaunimaks.

Arne Sirel

Meie jõumees

Samal päeval kui piirivalveameti võrkpallimeeskond oma vastaseid nuhtles, tegi Tartumaal Kõrvekülas mehetegusid infoosakonna vanemohvitser **Taavi Tamm**. Juba aastaid tõstesportidiga tegelenud mees jõudis Eesti meistrivõistlustel kehakaalus kuni 85 kg lõpuks kuldmedalini. Selleks oli vaja rebida 112 ja tõugata 150 kilogrammi. Tänavune edu pole juhuslik, sest 1989.aastal krooniti Taavi Eesti karikavõitjaks.

Arne Sirel

Lahtised meistrivõistlused õhkrelvadest laskmises Ülenurmes

8. aprillil toimusid Ülenurme gümnaasiumi spordiklubi lahtised meistrivõistlused õhkrelvadest laskmises. Võistlustest võtsid osa ka Peipsi, Kagu ja Valga piirivalvepiirkondade piirivalvurid.

40 lasku õhupüstolist naistele: 1. Madli Lainemaa Kagu pvp-st, 2. Meeli Kass Valga pvp-st, 3. Kaire

Vaher Kagu pvp-st.

Neidude õhupüssi harjutus: 1. Eva Kaaver Põlva Laskurklubist, 2. Gerli Oberg Põlva Laskurklubist, 3. Maris Leirosti Ülenurmest.

Naiste õhupüssi harjutus: Liivi Erm Kaiust, 2. Kaire Vaher Kagu pvp-st, 3. Madli Lainemaa Kagu pvp-st.

Noormeeste harjutus 60 lasku õhu-

püstolist: 1. Mario Merirand Ülenurmest, 2. Jens Jõesalu Põlva Laskurklubist, 3. Martin Merirand Ülenurmest.

Meeste harjutus 60 lasku õhupüstolist: 1. Reijo Virolainen Elvast, 2. Mait Vasser Põlvast, 3. Kaido Kokk Peipsi pvp-st.

Noormeeste harjutus 60 lasku õhu-

püssist: 1. Siim Teppand Pärnumaa Spordiklubist "Tervis", 2. Raido Huberg Pärnumaa Spordiklubist "Tervis", 3. Lauri Erm Kaiust.

Meeste õhupüssi harjutus: 1. Aivo Roonurm Ülenurmest, 2. Karl Kontor Elvast, 3. Kalvi Randma Kagu pvp-st.

Mati Jaeski

Henn Karits 60

Minu elu 60 aastat jagub kolmeks ümmarguseks etapiks - 10 aastat piirivalvet, 20 aastat inseneritööd ja 30 aastat koolipõlve.



Sündinud Tallinnas 14.02.1941. Tallinna 21. keskkool 1970 Tallinna Polütehniline Instituut - ehitusinsener 1971-1991 Projekteerimise Instituut EKE Projekt - insener, peakonstruktor

1990-2001 Eesti piirivalves tehnika-, majandus- ja logistikajuht 1965 NSVL meistersportlane 1968 NSVL meister võrkpallis 1994 veteranide maailmamängude meister võrkpallis

Abielus. Kaks last, kolm lapselast.

Mis on piirivalves kõige enam rõõmu valmistanud?

Kõige rohkem on südamele jäänud kolm-neli aastat piirivalve loomisperioodi. Eks oma lapse sünd ja areng on kallid.

Puudujäägid logistikas, piirivalves üldiselt?

Kui me algaegadel rajasime piirivalvet odavalt ja entusiasmiga, siis täna see enam nii ei lähe. Kuna meie eelarve kogemus on selline, et aasta-aastalt visatakse eelarvesse lihtsalt üks protsendikene juurde, siis nüüd, kus meie tehnika areng võtab tõsised pöörded kaasaja poole, ei tule väikese eelarvekasvuga enam välja. Meil on vana tehnika. Laevad, helikopterid, lennukid, maismaasõidukid ja hõljuk vajavad hooldust.

Kuidas te kunstnike ridadesse sattusite?

Pärast keskkooli lõpetamist astusin kunstinstituuti ja õppisin poolteist aastat arhitektuuri. See juhtus ajal, kui mehed võeti kõrgkoolidest sõjaväkke. Kuna sõjajärgseltsis sündis lapsi tunduvalt vähem, jäid kõrgkoolid 18 aastat hiljem praktiliselt tühjaks. Nii otsustas saatus minu kunstitegemise lõppenuks, kuigi sõjaväkke ma ei läinudki. Mängisin võrkpal-

li Eesti koondise tasemel ja mul lubati üle minna tolleaegsesse Tallinna Polütehnilisse Instituuti ehitusinseneri erialale. Arvasin muidugi, et kui sõjalise kateedri seal läbi teen, küll ma siis tagasi tulen. Aga sport ja aeg viisid mind selleni, et lõpetasin kõrgkooli ehitusinsenerina. Eks selle põlvkonna kunstnikud ja arhitektid jäid, kellega hiljem koos projekteerimise instituudis koos töötasin.

Põhjus, miks ma 20. sajandi Eesti kunstiraamatusse sattusin on meie Toompea kivibarrikaadid, mis tituleeriti maailmas levinud *land arti* üheks suurejooneliseks näiteks.

Sport ja Teie?

1968. aastal tulime Tallinna Kalevi võrkpallimeeskonnaga Nõukoogude Liidu (NL) meistriks. NL oli tol ajal maailma tipus ja meistriks saamist loeti päris tõsiseks saavutuseks, kuigi see ei ole olümpia ega maailmameistri kuldmedal.

Ajal kui meie Venemaal meistriks tulime, lõpetati Tšehhis esimesed demokraatia ilmingud sotsialismi leeris. Meie kuld oli aga tol ajal Eesti rahva ootus ja nii võeti meid Tallinna lennujaamas vastu kui rahvuskangelasi.

On teil varjatud andeid?

Varjatud? Need ei ole ükski varjatud, kõik on avalikud. Kui 1971. aastal tippsportidiga lõpetasin, siis algul ei tahtnud küll isegi selle naljal insenerina teed edasi rajada. Püüdsin sporti vältida ja palliplat-sile ei läinud ligigi. Hiljem sain sellest üle ja nüüd harjutame jälle hoo-ga.

Anded on õnnelikult tööga kokku läinud. Ma ei tea, kui andekas ma piirivalvurina olen, kuid eks tehniline pool on paratamatult inseneri asi ja mul on väga hea meel, et selles osas piirivalve tänasel tasemel saan kaasa mängida.

Tiiu Leis

Pärnus avati uus staabihoone

16. mail avati Sauga vallas Pärnu lennuvälja naabruses asuval territooriumil Pärnu piirivalvepiirkonna uus staabihoone.

Hoonekompleks ehitati 1999. aastal piirivalve lennusalga tarbeks, kuid juhtkond otsustas lennusalga asukohaks Tallinna ning vastvalminud kontori-ruumid jäid tühjaks. 400 000 krooni hoone ümberkohandamiseks ja piirivalvele vajalike töökohtade loomiseks tuli piirival-

veameti eelarvest. Majas on ruumi kokku ligikaudu 400 ruutmeetrit 30-le piirivalvurile.

Vana, Aia 28 hoonet pidi piirivalve jagama Lääne riigikaitseosakonnaga. Staabihoone 11-hektarilisele territooriumile on kavas tuua Jaagupi kordonist üle Pärnu piirivalvepiirkonna hooldebaas.

Staabihoone avasid piirivalveameti staabiülem Aare Evisalu, logistikaülem Henn Karits ja Pärnu piirivalvepiirkonna ülem Alvar Vallau.